

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ

Кафедра податків та фіскальної політики

КУРСОВА РОБОТА

На тему:

**«Організаційно-правове забезпечення реалізації державної
митної справи в Україні»**

Виконав студент групи ФМО-41

Джердж І. В.

Науковий керівник: викладач

Титор Володимир Йосипович

Тернопіль - 2017

Зміст

Вступ.....	3
Розділ 1. Загальна характеристика становлення митної справи в Україні.....	5
Розділ 2. Особливості реалізації державної митної політики в Україні.....	13
2.1. Законодавче забезпечення митної справи в Україні.....	13
2.2. Організаційна структура митної системи України.....	23
Розділ 3. Тенденції розвитку митної справи в Україні.....	27
Висновки.....	29
Список використаних джерел.....	31

Вступ

Зі становленням України як суверенної, незалежної держави особливого значення набуло забезпечення її економічної самостійності, невід'ємним елементом якої є митна справа.

Характерно, що формування і здійснення самостійної митної політики стало одним із пріоритетних напрямків українського державотворення. Розробка основ митної політики і механізму її здійснення, у свою чергу, вимагає відповідних наукових пошуків.

Однак ці пошуки не можуть обмежуватися лише синхронним ракурсом, оскільки сучасний стан будь-якого явища не можна зрозуміти поза процесом його історичного розвитку, тому що воно являє собою результат даного процесу.

Митна справа є складовою зовнішньополітичної і зовнішньоекономічної діяльності України. У митній справі Україна додержується визнаних у міжнародних відносинах систем класифікації та кодування товарів, єдиної форми декларування експорту та імпорту товарів, митної інформації, інших міжнародних норм і стандартів.

Митна справа не є незмінним явищем і знаходиться у постійному розвитку. Нинішнього вигляду вона набула в результаті тривалого історичного розвитку від суто тривіальних форм до складної за структурою митної системи. Із соціально-економічним розвитком суспільства, розширенням міждержавних зв'язків ускладнювалися і державні завдання у сфері митної справи. Відповідно, змінювалися пріоритети і засоби здійснення митної політики держави.

Інтеграція національної економіки у світову господарську систему, перспектива вступу України в Європейський Союз висувають високі вимоги до механізмів формування і реалізації державної митної політики в Україні. Розширення міжнародних зв'язків, розвиток зовнішньоекономічної діяльності

актуалізують роль і значення митної політики, пошук нових напрямів, механізмів і засобів в інтересах збільшення вигод від її реалізації. Наразі необхідно вирішити проблеми підвищення ефективності митного регулювання та якості митних послуг шляхом забезпечення прозорого управління; узгодження регуляторної бази України з відповідним законодавством ЄС; реформування системи органів, які реалізують митну політику, та забезпечення відповідності якості їх роботи міжнародним і європейським стандартам.

Якщо говорити про стан дослідження даної проблематики, то питання проблем реалізації митної політики розглянуто у працях І. Бережнюка, Г. Бобрижної, І. Бондаренко, А. Войцещука, Є. Гармаша, Л. Івашової, А. Крисоватого, Т. Крушельницької, А. Луцика, А. Мазур, В. Мартинюка, В. Науменка, П. Пашка, Ю. Петруні, П. Пісного, Д. Скрябіної, С. Терещенка, Т. Тоцької, В. Ченцова та ін. Разом з тим наукові розробки у галузі формування і реалізації механізмів державної митної політики не охоплюють увесь спектр проблем.

Метою курсової роботи є дослідження організаційно-правового забезпечення реалізації державної митної справи в Україні.

Об'єктом дослідження є організаційно-правове забезпечення реалізації державної митної справи в Україні.

Предметом дослідження є особливості організаційно-правового забезпечення реалізації державної митної справи в Україні.

Метою курсової роботи продиктовані основні завдання:

- провести загальну характеристику становлення митної справи в Україні;
- проаналізувати законодавче забезпечення митної справи в Україні;
- вивчити організаційну структуру митної системи України;
- дослідити тенденції розвитку митної справи в Україні.

Курсова робота складається зі вступу, трьох розділів з підрозділами, висновків та списку використаних джерел.

Розділ 1. Загальна характеристика становлення митної справи в Україні

Митна справа в Україні має багатовікову історію, яка бере своє коріння з часів Київської Русі.

Періодизацію історії митної справи в Україні можливо умовно розподілити на 6 етапів:

I - докиївський період в історії митної справи на українських землях (V ст. до н. е. - VIII ст. н. е.).

II - період Київської Русі та монголо-татарського панування (X-XIII ст.).

III - період запорізького козацтва - Гетьманщини (XVI ст. - перша половина XVIII ст.).

IV - період входження українських земель до Російської імперії (кінець XVIII - початок XX ст.).

V - митна справа в Україні у радянську добу (1917-1991 рр.).

VI - період становлення та розвитку митної справи у період незалежності української держави (з 1991 року).

Хронологічність основних подій з історії митної справи в Україні наведена у додатку 1. Розглядаючи ці етапи слід відокремити основні історичні події [8, с. 45-46].

Митник - професія стародавня. За своїм віком вона стоїть поряд з професіями: землероб, мисливець, воїн, лікар та інші. Ще у III і II тисячоліттях до н. е. були митні відносини між найпершими рабовласницькими державами Стародавнього Сходу - Єгиптом, Ассирією, Вавилоном, Грецією, Римом.

Перші відомості про зовнішньоторговельні зв'язки та митні відносини містяться в пам'ятках 6-ї династії в Стародавньому Єгипті на початку III тисячоліття до н. е. у ті часи рух торгових караванів був небезпечним, утримання дорогої охорони було обтяжливим для купців і не завжди ефективним. Тому на зміну витратам на охорону прийшли особливі побори, котрі становили прообраз майбутніх митних зборів.

У Вавилоні, який на початку II тисячоліття до н. е. став важливим економічним і культурним центром стародавнього світу, всі товари оглядали і з них стягували мито.

В історії виникнення митної справи велике значення мають скіфські племена, які з'явилися в степах Причорномор'я на початку VII ст. до н. е. і які тисячоліттями господарювали в степах Євразії. Хоч племена і були войовничі, але вони займалися торгівлею з грецькими колоніями. Скіфи (праслов'яни) досягли значних успіхів у зерновому землеробстві, перетворивши його на товарне виробництво. Саме скіфи першими запропонували світовому ринку такі товари, що стали традиційними, - зерно, віск, мед, хутро. Натомість вони отримували вина, ювелірні прикраси, предмети розкоші.

Значний крок у справі захисту економічних і політичних інтересів праслав'янами був зроблений у VI ст. до н. е., коли розпочався другий етап освоєння грецькими переселенцями Північного Причорномор'я та Криму.

Купуючи в орачів зерно, продукцію тваринництва та хутро греки експортували у північні "варварські" землі прянощі, маслини, вина, олію, посуд, прикраси тощо. Хоча грецькі колонії не були представниками праслов'ян і використовували місцеве населення у своїх інтересах, вони відкрили їм шлях до зв'язків з південними народами. Тому і після занепаду грецьких колоній праслов'янські племена вели жваву торгівлю з країнами Малої та Середньої Азії і Візантії. Володарі Хазарського каганату - держави, яка утворилась у середині VII ст., не тільки стягали зі слов'янських племен данину, а й збирали з іноземних купців торгове мито, чим перешкоджали вільній торгівлі проукраїнських племен з Візантією та іншими державами [12, с. 125-128].

Саме слово "таможня" утворилось від тюркського слова "тамга", яке означало у кочових народів "клеймо", що ставилось на різних предметах як знак власності. Перші відомості про мито на території сучасної України належать до IX ст. Саме тоді були підписані дві торгівельні угоди з Візантією, так звані "договори з греками":

1) договір 907р. (за іншими джерелами 911 р.) підписаний київським князем Олегом та підтверджуючий привілеї київських купців:

- данина по 12 гривень на уключину судна;
- Візантія повинна утримувати київських купців 6 місяців;
- забезпечення безмитної торгівлі;

2) договір 944р. підписаний приемником Олега - князем Ігорем та встановлюючи певні обмеження:

- скасування безмитної торгівлі для київських купців;
- обмеження імпорту парчі та шовку.

"Договори з греками" не тільки фіксували стан зовнішніх зв'язків стародавньої російської держави (поряд з військово-політичними аспектами), а також визначили подальший розвиток зовнішньоторговельної, а саме митної, політики Русі. Схема основних торгових напрямів Київської Русі наведена на рисунку 1.1.

Починаючи з другої половини XI ст. на Русі спостерігається спад, починається час князівських міжусобиць, князі керуються принципом який було ухвалено на Любечьському з'їзді у 1097 р. "каждый да держит вотчину свою" та проводять особисту митну політику у межах своєї вотчини, у межах своїх володінь створює власну систему мит, підпорядковану цілям його особистого збагачення [6, с. 77-78].

Стародавня Російська держава проіснувала до першої третини XIII ст. та занепала під ударами орд Батия. Монголо-татари ввели на наших землях внутрішнє торгове мито - тамгу, яке стягувалось з усіх товарів, що продавались.

Починаючи з XV ст. Україна вступає у період запорізького козацтва. В руках запорізьких козаків була вся торгівля Польщі, Литви, України і Південної Росії XVI-XVIII ст. Першим торговим партнером запоріжців була Туреччина. За договором 1649 р. турецького султана з "Військом Запорізьким і народом руським", тобто з вільною Україною, сторони взяли на себе такі обов'язки: Туреччина - надавати українським купцям право вільно плавати по Чорному та Білому морям зі всіма їх портами, у будь який час заходити у порти та скільки

завгодно стояти там; вільно спілкуватися з купцями материкових та річних міст з питань продажу, купівлі і обміну; будувати у портах складські приміщення (тобто безмитно торгувати в Турецьких володіннях), а Україна - перешкоджати запорізьким та донським козакам нападати на Османську Імперію. Завдяки чому на Запорозькій Січі були свої митні порядки. З архівних документів 17-16 століття можливо побачити, що кораблі, не доходячи до Січі версту, витримували 20-ти денний карантин і входили до бухти безмитно [6, с. 89-91].

З 1648 р. по 1654 р. Б. Хмельницький направив у Москву 10 уповноважених посольств, Москва до України - не менш 15. Одним з результатів цих регулярних дипломатичних зв'язків було і врегулювання митних питань між Росією та Україною. В Універсалі Б. Хмельницького 1654 р. установляються такси митних оплат, так званої "індукти", з привізного краму. Як свідчить Павло Алепський, митні побори на границях і доходи з оренди гарячих напоїв приносили українському державному скарбові 100000 червоних золотих річно. Поборці державних прибутків називалися індукторами або екзакторами. Їм здавалося від уряду побирання митних та горілчаних поборів.

У перший час після Переяславської ради 1654 р. Україна мала своєрідне (якого не мала жодна інша адміністративна одиниця Росії) козацько-старшинське самоврядування, військо, суд, податкову систему, митні кордони. Однак, за умовами "Переяславських статей" 1659р., при гетьмані Ю. Хмельницькому, Україна позбавилась права на самостійні зовнішні відносини.

5 квітня 1710 р. у м. Бендери була підписана Конституція Пилипа Орлика, яка мала статтю 16 "Необхідність державного регулювання митної справи".

До кінця ХУІІ ст. в українських землях, які входили до складу Російської держави, складалася система митних установ із своїми штатами. У період переворотів з 1725 по 1762 роки митна політика характеризувалася непослідовно. В 1724 р. Катерина 1 видала наказ про "Покровительський митний тариф" (товари, які ввозилися іноземними купцями, обкладалися митом, руські купці могли вивозити свої товари без перешкод). Але в 1726 р. і в 1728 р. були підписані російсько-англійські та російсько-прусські договори, які

встановлювали режим взаємного митного добробуту. Митний тариф 1731 р. цілком відмінив "Покровительський митний тариф".

Реформа 1753 р. внесла зміни у митні заклади, ліквідувалися внутрішні митниці. У зв'язку з ростом контрабанди у 1754 р. була створена прикордонна варта, набирались команди митних кінних об'їждчиків. Митним тарифом 1767 р. були встановлені мита на продукти, які виготовлялися в країні на низькому рівні або в незначній кількості, та на продукти, які ввозились і були конкурентоспроможними з російськими. Були застосовані нові митниці в Одесі, Севастополі, Ростові-на-Дону та інших містах. Посилювалась охорона митних кордонів. Виникають нові ідеї вільної торгівлі та мореплавання. Поступово закладаються передумови для розвитку та практики митної справи.

До початку XIX ст. вже митний кордон співпадав з державним кордоном. Уряди Олександра I та Миколи I проводили заступницьку митну політику, орієнтуючись на збільшення митних доходів казни. Зовнішньоторговельний обмін постійно зростає. Створювались проекти митних статутів, митні округи, велась звітність про конфісковані товари та зловживання на митницях. Митна політика першої половини XIX ст. в основному відображала обмеження ввозу іноземних товарів забезпечувала верхівці Російської буржуазії високий прибуток, нагромадження капіталів для розвитку промисловості. Початок другої половини XIX ст. негативно відобразився на митній діяльності. Митні доходи скоротились. Зовнішня торгівля завмерла в тяжких умовах Кримської війни 1853-1856 рр. і Паризького митного договору. В митній політиці віддавалась перевага цільній торгівлі, зменшувались мита на сільськогосподарські продукти і ціни на них. За статутом 1857р. на території України були створені 7 митних округів та 23 митниці, а також Севастопольська митниця, яка мала статус митного відділу [11, с. 141-146]:

- Радзивилівський округ: Радзивилівська, Гусятинська, Раковецька, Дружпольська, Волочиська;
- Скулянський округ: Новоселицька, Скулянська, Липканська;

- Ізмаїльський округ: Кубейська, Карпинська, Татар-Бунар, Акерманська;
- Одеський округ: Одеська, Херсонська, Миколаївська, Очаківська;
- Феодосійський округ: Феодосійська, Євпаторійська;
- Керч-Єнікальський округ: Керченська, Бердянська;
- Таганрозький округ: Маріупольська, Таганрозька, Ростовська.

Засновані митниці були 1, 2 та 3 класу.

В 1864 р. в Міністерстві фінансів був організований департамент митних зборів для управління митними закладами. Підвищувалась діяльність митного контролю у сфері боротьби з контрабандою. У 1877-1887 рр. наступила політика обмеження ввозу іноземних товарів. У 1876 р. з 10 міст було прийнято рішення брати в золотій валюті митні збори. Митний тариф 1891 р. підвищив ввізні мита на іноземні машини, хімічні товари, бавовну, цукор, чавун, рейки. Кордон не був забезпечений у відношенні, митного контролю.

Організація і робота митного контролю після Жовтневої революції 1917 р. проходила під керівництвом В. І. Леніна. Декрет Леніна від 29 грудня 1917 р. "Про дозвіл на ввіз та вивіз товарів вперше встановив правила провозу товарів через кордон. У цьому ж документі було визначене поняття контрабанди. Громадянська війна, голод, господарська розруха, товарний дефіцит - в таких умовах розвивалась митна служба [11, с. 152-153].

Період з 1920р. по 1922 р. - відрізняється своєрідною організацією митної справи в Україні. У 1920 році за проектом урядової комісії Директорії на чолі з Петлюрою регламентується митна справа. У червні того ж року у Харкові був створений відділ митного контролю. А у 1921 році проект Конституції С. Дністрянського містив правове закріплення митної справи як атрибут суверенітету держави. До жовтня 1921 року на всьому кордоні УРСР функціонувало 44 пограничних митних заклади 3-х видів:

- митниці;
- митні нагляди;
- митні пости.

Крім прикордонних були ще дві внутрішні митниці у Києві та Харкові. 9 березня 1922р . ВЦИК та СНК затвердив перший радянський митний тариф. 12 листопада 1922р. було створено Українське відділення Головного митного управління (2 лютого 1934р. воно було ліквідовано). 14 грудня 1924 року Президія ЦВК СРСР затвердила Митний статут СРСР, а 19 грудня 1928р. постановою ЦВК і РНК СРСР був введений у дію Митний кодекс СРСР.

В роки Великої Вітчизняної Війни митні органи забезпечували пропуск вантажів, необхідних для нашої армії і тилу, їх збереження. Робота митниць у післявоєнні роки була спрямована на відбудову народного господарства, зміцнювався кадровий склад митниць. Були сформовані щорічні всесоюзні курси підвищення кваліфікації працівників митних закладів. В 50-ті, на початку 60-х років був виданий ряд постанов та інструкцій, які регулювали питання пропуску через кордон вантажів, транспортних засобів, осіб та міжнародних поштових відправлень. У 1962 р. була підписана в Берліні угода про співробітництво і взаємодопомогу з митних питань між країнами. 5 травня 1964 р. Президія Верховної Ради СРСР затвердила новий Митний кодекс СРСР. Швидко розвивались економічні, туристичні, культурні, наукові, спортивні та інші зв'язки з зарубіжними країнами, зростав і обсяг роботи по виконанню митних операцій. Тут були і свої проблеми: недостача кадрів, відсталість митниці у технічному оснащенні, нестача оглядових приміщень в пунктах пропуску на державному кордоні [9, с. 36-37].

25 червня 1991 р. Верховна Рада України прийняла Закон "Про митну справу в Україні", в якому проголосила, що Україна "...як суверенна держава самостійно створює власну митну систему і здійснює митну справу".

12 грудня 1991 р. Верховна Рада України прийняла Постанову "Про введення в дію Митного кодексу України", який є чинним законодавчим актом з митної справи й по сьогоднішній день. Цією Постановою передбачено було також і створення Державного митного комітету України як центрального митного органу України.

29 листопада 1996 р. Президентом України видано (згідно зі ст. 106 Конституції України) Указ про створення на базі колишнього Державного митного комітету України і його органів Державної митної служби України (ДМСУ) та її органів - регіональних митниць, митниць, спеціалізованих митниць.

Даний Указ створив реальні умови для здійснення поглибленої структурної перебудови і реформування митної системи, зміцнення її управлінських важелів, підвищення рівня організаторської роботи. Є всі підстави констатувати, що прийняття цього документа є підсумком першого етапу формування митної системи нашої держави та свідченням про її вихід на якісно новий, вищий рівень.

Розділ 2. Особливості реалізації державної митної політики в Україні

2.1. Законодавче забезпечення митної справи в Україні

Відповідно до чинного законодавства державну митну справу становлять: порядок і умови переміщення товарів через митний кордон України, їх митний контроль та митне оформлення, застосування механізмів тарифного і нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, справляння митних платежів, ведення митної статистики, обмін митною інформацією, ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, здійснення державного контролю харчової продукції при її ввезенні на митну територію України, запобігання та протидія контрабанді, боротьба з порушеннями митних правил, організація і забезпечення діяльності митних органів тощо. Декларування товарів, методи визначення митної вартості, класифікація та кодування товарів, ведення митної статистики здійснюється з додержанням загальновизнаних у світі норм і стандартів [13, с. 67-68].

Розвиваючи національне митне законодавство у напрямі гармонізації та уніфікації із загальноприйнятими у міжнародній практиці нормами і стандартами, тобто з чинним міжнародним правом Україна є учасником основних багатосторонніх договорів з митних питань. Тривалий час чинні на території України окремі міжнародні конвенції (угоди) мали пряме відношення до конкретних митно-правових інститутів, але не вимагали перегляду національної нормативної правової бази, оскільки не стосувалися засад митного законодавства. Як правило, їх застосування здійснювалось на базі відомчої нормотворчості. Перший Митний кодекс України, прийнятий 12 грудня 1991 р., одним із принципів митного регулювання визначив, що воно здійснюється відповідно до законів України і міжнародних договорів. Україна може вступити в митні союзи з іншими державами, брати участь у діяльності міжнародних організацій з питань митної справи. Навіть не беручи участі в деяких міжнародних договорах з митних питань, Україна насправді їх дотримувалась і дотримується. Без офіційно оформленого приєднання Україна з 1 січня 1991 р.

виконувала вимоги Конвенції 1983 р. про Гармонізовану систему опису і кодування товарів (ГС) при заповненні вантажної митної декларації (ВМД). На підставі бланку, прийнятого як уніфікований документ, розпорядник вантажу заявляє про намір та цілі його переміщення через митний кордон, повідомляє усі відомості про товар чи транспортний засіб. Митний орган на підставі цього документа проводить контроль і оформлення, перевіряє на рахування митних платежів, використовує з метою ведення митної статистики. Гармонізована система опису та кодування товарів, яка є додатком до однойменної Конвенції 1983 р., становить багатоцільову товарну номенклатуру, що використовується у більшості країн світу. На базі ГС розраховується митний тариф. За допомогою шестизначного коду ГС надає можливість різним країнам уніфікувати структуру своїх митних тарифів таким чином, що перша пара цифр означає групу товару, друга — тарифну позицію, третя — субпозицію стосовно одного й того ж товару, його виду. Кожна країна може відобразити свою специфіку в тарифах шляхом подальшої деталізації. Код товару вноситься до відповідної графи Вантажної митної декларації [13, с. 66-67].

Конвенція про Гармонізовану систему була розроблена Всесвітньою митною організацією з метою сприяння міжнародній торгівлі шляхом спрощення збору, аналізу та зіставлення даних статистики, особливо статистичних даних щодо зовнішньої торгівлі. Виконання положень Конвенції ГС дозволяє забезпечити: одноманітність уніфікованої класифікації товарів, контроль за проходженням товарів, моніторинг цін, контроль квот, транспортну статистику, проведення різних досліджень та аналізу в галузі зовнішньоекономічної діяльності. більш ніж 98% товарів, які обертаються у міжнародній торгівлі, описано в термінах ГС. Україна підписала Конвенцію про ГС у 2002 р. (Конвенція набрала чинності у 2004 р.). Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 31 серпня 1998 р. № 1354 (зі змінами та доповненнями) в Україні класифікація товарів (Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності — УКТ ЗЕД) стала здійснюватися за товарною номенклатурою Митного тарифу України, який було затверджено

Законом України «Про Митний тариф України» від 5 квітня 2001 р. [3; 4]. В УКТ ЗЕД кожен товар було систематизовано за розділами, групами, товарними позиціями, товарними підпозиціями, найменуванням, та їхні цифрові коди уніфіковано з ГС. Кожен товар отримав свій десятизначний код.

Для Митного кодексу України 2002 р. неофіційним орієнтиром стала Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур (переглянута у 1999 р.). Її неофіційна назва — Кіотська конвенція, до якої Україна приєдналася 15 лютого 2011 р. [5]. Кіотська конвенція набула чинності у 1974 р. та стала інструментом допомоги у глобальному розвитку митних процедур. Значне збільшення міжнародного товарообігу, поява нових інформаційних технологій та висококонкурентного міжнародного бізнес-середовища стали підставою для перегляду та оновлення Кіотської конвенції Всесвітньою митною організацією. Рада ВМО прийняла переглянуту Кіотську конвенцію у червні 1999 р. як стратегію сучасних і ефективних митних процедур у XXI ст. Головним принципом цього документа стало зобов'язання митних адміністрацій забезпечити прозорість та передбачуваність усім учасникам зовнішньоекономічної торгівлі. Митні організації зобов'язалися використовувати технології управління ризиками, співпрацювати з іншими відповідними органами й торговельними спільнотами та запроваджувати відповідні міжнародні стандарти. В оновленій Кіотській конвенції деталізовано застосування простих та ефективних процедур для забезпечення максимального рівня міжнародного потоку пасажирів та товарів. Загальний додаток до Конвенції надав можливість митним адміністраціям запровадити такі принципи: стандартні, спрощені процедури; постійний розвиток та вдосконалення технологій митного контролю; максимальне використання інформаційних технологій; партнерський підхід між митницею та торговельними колами. Ключовими елементами стало максимальне використання автоматизованих систем; технологій управління ризиками; використання електронних платіжних систем; запровадження системи апеляції в митній справі; оприлюднення інформації щодо вимог митних адміністрацій та ін. [14, с. 45-46].

Положення Кіотської конвенції не перешкоджають можливості встановлення заборон та обмежень до товарів, які підлягають митному контролю на національному рівні, та пропонує можливість широкого вибору виникнення зобов'язань щодо мит і податків.

У Генеральному додатку до Конвенції розглядаються питання митного оформлення, митні формальності, мито, податки, порядок їх обчислення і справляння, відстрочка сплати, повернення платежів, гарантії, митний контроль, застосування інформаційних технологій, питання відносин між митними органами і третіми особами, інформування, рішення та приписи митної служби, порядок оскарження рішень митних органів тощо [12, с. 77-78].

Стандарти та рекомендована практика Кіотської конвенції у Митному кодексі 2002 р. не знайшли відповідного відображення, проте були створені більш сприятливі умови здійснення митних операцій порівняно з тими, які були раніше. Отримало розвиток співробітництво митних органів з учасниками зовнішньоекономічної діяльності, змінились методи роботи; оптимізувався порядок оформлення декларацій; регламентувалась взаємодія митних органів з третіми особами (митними перевізниками, митними брокерами); подальший розвиток отримало впровадження інформаційних технологій тощо.

Із приєднанням до Кіотської конвенції Україна отримала зобов'язання на національному рівні регулювання. Датою набрання чинності для України стало 15 вересня 2011 р. Цей документ вимагає від України відповідності національного митного законодавства стандартам Генерального додатка.

Під національним законодавством згідно з Кіотською конвенцією (п. «d» ст. 1 гл. 1) розуміються: а) законодавчі, нормативно-правові та інші акти компетентного органу Договірної Сторони, що застосовуються на всій території відповідної Договірної Сторони, або б) чинні договори, щодо яких ця Сторона прийняла зобов'язання. Таким чином, положення міжнародних договорів (угод) у сфері митного регулювання, що підлягають спеціальній трансформації в національному законодавстві, стають міжнародними стандартами. Вся діяльність з митного регулювання на національному рівні

повинна враховувати Стандарти, Перехідні стандарти, Загальний додаток до Кіотської конвенції та Рекомендації з їх практичного застосування. Змістом митного законодавства Україна зобов'язана підтверджувати дотримання принципів та виконання зобов'язань, передбачених Конвенцією.

Одним із пріоритетних напрямів при створенні третього Митного кодексу України стала реалізація основних принципів і положень Кіотської конвенції. Сформульовані в ній положення в тій чи іншій мірі вже були трансформовані у другому Митному кодексі 2002 р., і цей процес було продовжено.

Так, основні проблеми, пов'язані з правилами походження товарів були урегульовані в Кіотській конвенції в додатках: про правила походження товарів; документальне підтвердження походження товарів та контроль за документами, які підтверджують походження товарів [13, с. 69-70].

У Конвенції встановлено три критерії для визначення країни походження:

- 1) критерій переробки передбачає таку переробку імпортного товару на території цієї країни, яка змінює його положення у товарній класифікації;
- 2) критерій відсоткового змісту встановлює граничну частку іноземних матеріалів і компонентів (доданої вартості) в кінцевій вартості готового товару;
- 3) встановлення переліку товарів, щодо яких країною походження буде вважатися та держава, у якій товар повністю виготовлено. Все це знайшло відображення у Митному кодексі України 2002 р. (розд. XII «Країна походження товару») й було деталізовано у Митному кодексі України 2012 р. (розд. II «Країна походження товару»). Перелік товарів, виготовлених у тій країні, відображає загальновизнані міжнародні стандарти (стандартне правило 2, що міститься у гл. 1 Спеціального додатку до Кіотської конвенції).

Однією з найбільш важливих новел Митного кодексу України 2012 р. стала система управління ризиками. Визначено, що управління ризиками — це робота митних органів з аналізу ризиків, виявлення та оцінки ризиків, розроблення та практичної реалізації заходів, спрямованих на мінімізацію ризиків, оцінки ефективності та контролю застосування цих заходів. При цьому під ризиком розуміється ймовірність недотримання вимог митного

законодавства. Встановлено об'єкти аналізу ризику: 1) характеристики товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України; 2) характер зовнішньоекономічної операції; 3) характеристика суб'єктів, що беруть участь у зовнішньоекономічній операції.

Митні органи України: виявляють, аналізують та оцінюють ризики; формують інформаційні бази даних системи управління ризиками; розробляють і реалізують практичні заходи з управління ризиками; аналізують та корегують вжиті заходи.

Положення Митного кодексу України відповідають нормам Кіотської конвенції. Так, у розд. 6 «Митний контроль» Загального додатку до неї встановлено такі правила [5, с. 45-46]:

а) при застосуванні митного контролю використовується система управління ризиками (стандартне правило 6.3);

б) митна служба застосовує метод аналізу ризиків для визначення осіб та товарів, у тому числі транспортних засобів, що підлягають перевірці, та ступеня такої перевірки (стандартне правило 6.4);

в) для підтримки системи управління ризиками, митна служба приймає стратегію, яка базується на системі засобів оцінки імовірності недотримання законодавства (стандартне правило 6.5).

Ефективність такої діяльності багато в чому залежить від співробітництва митних органів України з відповідними органами іноземних держав. Нормативно-правову базу такого співробітництва складають численні угоди, укладені на міжурядовому й міжвідомчому рівні.

Стандарти Кіотської конвенції трансформовано і в розд. V Митного кодексу 2012 р. Слід зазначити, що регламентація деяких митних режимів міститься у низці міжнародних угод і конвенцій. Згідно зі ст. V Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ) при транзиті товарів не повинна робитися жодна різниця, основана на прапорі суден, місця походження, відправлення, в'їзду, виїзду чи призначення або на будь-яких обставинах, що стосуються власності на товари, судна чи інші транспортні засоби. Транзитним

перевезенням вважається такий рух товарів (включаючи багаж), також суден та інших транспортних засобів через територію країни, коли проходження через таку територію, з перевантаженням, складуванням, дробленням чи зміною виду транспорту або без таких операцій, є лише частиною повного шляху, який починається і завершується за межами кордонів сторони, через територію якої проходить рух.

Регламентує транзитні переміщення товарів територією держави й Митна конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП. правонаступництво України оформлено згідно із Законом України «Про участь України у Митній конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенція МДП 1975 р.)» від 15 липня 1994 р. Конвенція МДП набрала чинності для України після оформлення правонаступництва — з 11 жовтня 1994 р. [8]. У ч. 5 ст. 94 Митного кодексу України 2012 р. зазначено, що у випадках, передбачених міжнародними договорами України, укладеними відповідно до закону, для декларування у митний режим транзиту товарів, транспортних засобів комерційного призначення викорис товуються документи, передбачені такими договорами. Особливого впливу міжнародних договорів (угод) у цьому Митному кодексі отримало регулювання митних режимів реімпорту та реекспорту, зокрема щодо умов поміщення товарів в ці режими та окремих положень щодо їх застосування [11, с. 57-58].

У визначенні митного режиму «тимчасового ввезення» трансформовано положення Конвенції про тимчасове ввезення (неофіційна назва — Стамбульська конвенція 1990 р.). Вона набрала чинності для України з 22 вересня 2004 р. згідно із Законом України від 24 березня 2004 р. «Про приєднання України до Конвенції про тимчасове ввезення» [9]. У гл. 18 Митного кодексу України «Тимчасове ввезення» є пряме посилання на Стамбульську конвенцію. Україна зобов'язалася повідомляти Депозитарію Конвенції про тимчасове ввезення про перелік товарів, які не можуть бути поміщені у митний режим тимчасового ввезення з умовним частковим

звільненням від оподаткування митними платежами (перелік встановлює Кабінет Міністрів України).

У Кіотській конвенції питанням спрощення й уніфікації правил застосування режиму тимчасового ввезення присвячено спеціальний додаток, у кому відзначено економічне значення режиму, його роль у розвитку наукових, культурних, гуманітарних зв'язків, а також містяться правові приписи, які забезпечують однакове застосування режиму в країнах-учасницях.

Вимозі Стамбульської конвенції про тимчасове ввезення (ст. 6) про можливість ідентифікації товарів після припинення дії режиму тимчасового ввезення відповідають норми ст. 104 Митного кодексу України. У розд. I Спеціального додатка G до Кіотської конвенції встановлено, що тимчасове ввезення товарів допускається за умови, що митна служба переконується в тому, що вона зможе ідентифікувати ці товари на момент завершення тимчасового ввезення (стандартне правило 11). Для ідентифікації тимчасово ввезених товарів митна служба повинна вживати власних заходів з ідентифікації товарів тільки у тих випадках, коли комерційні способи ідентифікації є не достатніми (стандартне правило 12).

Для поміщення товарів під митний режим тимчасового ввезення особа, яка переміщує їх через митний кордон, повинна отримати дозвіл митного органу (стандартне правило 2 Спеціального додатка G до Кіотської конвенції; ст. 16 Стамбульської конвенції). Застосовуватись цей режим може і до товарів, що зберігаються під митним контролем або поміщені в інший митний режим, який передбачає їх перебування під митним контролем. Ця норма ст. 104 Митного кодексу України відповідає стандартному правилу 4 розд. I Спеціального додатка G до Кіотської конвенції [16, с. 69-70].

У межах режиму «Переробка на митній території» [трансформовано положення розд. I Спеціального додатка F до Кіотської конвенції — переробка на митній території визначена як митний режим, відповідно до якого певні товари можуть бути ввезені на митну територію з умовним звільненням від

ввізних мита та податків, виходячи з того, що такі товари призначені для виробництва, переробки або ремонту та наступного вивозу.

У режимі реекспорту передбачено можливість вивезення за межі митної території України товарів, які були поміщені у митний режим переробки на митній території за умов, що вони вивозяться у тому самому стані, в якому вони були ввезені на митну територію України, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування та зберігання, або у вигляді продуктів їх переробки.

Стосовно митного режиму «Переробка за межами митної території України» у чинному Митному кодексі України не знайшли відоб'яження рекомендації Всесвітньої митної організації до рекомендованого правила 6 розд. 2 Спеціального додатка F до Кіотської конвенції. У ньому допускаються випадки, коли норма виходу продукції переробки встановлюється не в момент отримання дозволу на переробку товарів поза митною територією, а в момент оформлення ввезених продуктів переробки. Митний кодекс України вимагає, щоб дані про обов'язковий обсяг виходу продуктів переробки зазначався в договорі (контракті) на переробку або в окремому документі, що подаються митному органу для отримання дозволу на застосування цього режиму.

Практично всі розділи нині чинного Митного кодексу містять положення міжнародних договорів. Разом з тим слід відмітити, що митна справа достатньо багатогранна й не всі угоди потребують відображення у національному законодавстві України. Це стосується, наприклад, двосторонніх угод про взаємну адміністративну допомогу в митних справах (з Урядом Королівства бельгія); про співробітництво з прикордонних і митних питань (з урядами Республіки білорусь, Грецької Республіки, Республіки Вірменія, Держави Ізраїль, Китайської Народної Республіки, Республіки Македонія та іншими державами); з питань митного оформлення та визнання митних документів (Республіка Грузія, Литовська Республіка, Республіка Молдова, Польща та іншими державами) [12, с. 152-153].

Не містять стандартних правил обов'язкові для національної митної нормотворчості й інші міжнародні акти. Це, наприклад, рамкові стандарти безпеки й полегшення світової торгівлі Всесвітньої митної організації. Вони містять набір вимог до митних адміністрацій та учасникам зовнішньоекономічної діяльності. Спрямовані ці вимоги на ефективну та одноманітну реалізацію положень митного законодавства з метою прискорення проходження митниці й забезпечення належної безпеки міжнародного товарообігу (попереднє декларування, взаємодія митних адміністрацій та їх співробітництво з учасниками зовнішньоекономічних відносин). До них належать й міжнародні договори щодо особливостей здійснення митних процедур, якщо вони не змінюють їх, а лише передбачають альтернативні варіанти вирішення митного декларування товарів та транспортних засобів із застосуванням окремих форм митних документів [13, с. 79-81].

2.2. Організаційна структура митної системи України

Система митних органів визначається в ст. 9. Митного кодексу України. Станом на 1 жовтня 2000 р. склад її був таким:

Державна митна служба України (1997 р. Президент визначив штатну чисельність 247 осіб, на 1 січня 2000 р. вона становила 267 осіб);

10 регіональних митниць;

42 митниці (1998 р. — 45);

137 митних постів (1998 р. — 245).

Система митних органів — структура не постійна і змінюється відповідно до завдань держави, тенденцій у зовнішньоекономічній політиці та інших факторів: створюються нові митні пости, побудовано найбільший у Європі автомобільний перехід — Краківець, ліквідуються митниці, що не виправдовують себе фінансово та політично. Про динаміку та нестабільність керівництва митною справою може свідчити те, що за перші 7 років існування суверенної України змінилося 5 керівників Державної митної служби України (Коваль, Колос, Кравченко, Деркач, Соловков) [9, с. 145-146].

Повноваження митних органів можна розкрити через основні завдання (ст. 9 МК) та компетенцію митних органів (ст. 6 Закону Про митну справу в Україні»), а також через функції, що вони виконують: 1) участь у розробці та реалізації митної політики держави. Жодний відомчий орган чи орган місцевого самоврядування не мають права втручатися, відмінити рішення митного органу; 2) забезпечення в межах своїх повноважень економічної безпеки держави, яка є основою державного суверенітету; 3) забезпечення дотримання законодавства, контроль за виконанням якого покладено на митні органи, вжиття заходів щодо захисту прав та інтересів громадян, організацій, держави, що виникають при реалізації митної справи; 4) захист економічних інтересів держави, національного товаровиробника; 5) застосування засобів митного регулювання торговельно-економічних відносин у країні, в її міжнародних та економічних відносинах; 6) збирання митних платежів,

податків, зборів; 7) участь у розробці заходів економічної політики по відношенню до товарів, що переміщуються через митний кордон. 8) забезпечення дотримання дозвільного порядку переміщення товарів і транспортних засобів через кордон України; 9) боротьбу з контрабандою, порушеннями митних правил, незаконним переміщенням зброї, наркотичних засобів, культурних і національних цінностей, співробітництво з іншими державами в боротьбі з міжнародним тероризмом тощо; 10) здійснення митного контролю і митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон, створення умов для прискорення переміщення товарів; 11) ведення митної статистики зовнішньої торгівлі і спеціальної митної статистики; 12) розроблення і удосконалення Товарної номенклатури зовнішньоекономічної діяльності; 13) контроль за вивозом стратегічних та інших важливих для інтересів держави товарів (експортний контроль); 14) здійснення валютного контролю в межах компетенції; 15) проведення науково-дослідних робіт, лабораторних дослідів (експертизи товарів); 16) підготовка фахівців у галузі митної справи; 17) забезпечення у встановленому порядку інших державних органів, організацій і громадян інформацією стосовно митної справи; 18) розвиток матеріально-технічної і соціальної бази митних органів, створення необхідних умов для праці і життя митників.

Виходячи із повноважень і завдань, що покладені на митні органи, можна дати таке визначення: Митний орган — це державний орган виконавчої влади, який за характером є правоохоронним, діє від імені держави, наділений владними повноваженнями, виконує завдання і функції в галузі митної справи і в інших пов'язаних з нею галузях державного управління з допомогою властивих йому форм і методів діяльності та на підставі закону [18, с. 64-65].

Систему митних органів можна визначити як обумовлену функціональною єдністю сукупність митних органів, яка характеризується одними цілями і завданнями діяльності, а також ієрархічною побудовою і підпорядкованістю нижчих органів вищим.

Єдиним функціональним і організаційним центром цієї системи є Державна митна служба України. Митна служба України - це єдина загальнодержавна система, яка складається з митних органів і спеціалізованих митних установ і організацій. Митними органами є спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в області митної справи, регіональні митниці, митниці.

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в області митної справи утворюється, реорганізовується і ліквідується Президентом України за уявленням Прем'єр-міністра України. Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в області митної справи направляє, координує і контролює діяльність митних органів, спеціалізованих митних установ і організацій щодо виконання законодавства України по питаннях митної справи, в межах своїх повноважень видає накази, організовує і контролює їх виконання. Спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади в області митної справи підпорядковані регіональні митниці, митниці, спеціалізовані митні установи і організації. Регіональна митниця є митним органом, який на території закріпленого за ним регіону в межах своєї компетенції здійснює митну справу і забезпечує комплексний контроль за дотриманням законодавства України по питаннях митної справи, керівництво і координацію діяльності підлеглих йому митниць і спеціалізованих митних установ і організацій. Регіональна митниця є юридичною особою і здійснює свою діяльність відповідно до законодавства України і положення, яке затверджується наказом спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в області митної справи [14, с. 85-87].

Створення, реорганізація і ліквідація регіональних митниць здійснюються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в області митної справи. Керівник регіональної митниці призначається на посаду і звільняється з посади керівником спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в області митної справи. Митниця є митним органом, який безпосередньо забезпечує виконання законодавства України по питаннях

митної справи, стягування податків і зборів і виконання інших завдань, покладених на митну службу України. Митниця є юридичною особою і здійснює свою діяльність відповідно до законодавства України і положення, яке затверджується наказом спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в області митної справи. Митниця підкоряється регіональній митниці і спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади в області митної справи або спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади в області митної справи безпосередньо [16, с. 99-101].

Створення, реорганізація і ліквідація митниць здійснюються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в області митної справи. Митниця діє в межах території, яка визначається спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в області митної справи. В складі митниці в пунктах пропуску через митний кордон України і на інших об'єктах або територіях із значним обсягом зовнішньоекономічних операцій можуть створюватися митні пости на правах структурного підрозділу митниці. Керівник митниці призначається на посаду і звільняється з посади керівником спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в області митної справи.

Для забезпечення виконання регіональними митницями і митницями завдань, визначених справжнім Кодексом і іншими законами України, можуть створюватися митні пости. Митний пост є структурним підрозділом регіональної митниці, митниці, який безпосередньо здійснює митний контроль і оформлення товарів і транспортних засобів, переміщуваних через митний кордон України. Митні пости створюються в міру необхідності в населених пунктах, на залізничних станціях, в аеропортах, морських і річкових портах і інших об'єктах, розташованих в зоні діяльності регіональної митниці, митниці. Типове положення про митний пост затверджується наказом спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в області митної справи.

Розділ 3. Тенденції розвитку митної справи в Україні

Важливим показником розбудови митної справи в Україні є взаємодія між митними органами та платниками податків.

Першим кроком в напрямку реалізації діалогу між митними органами та бізнесом стало підписання Меморандуму про взаєморозуміння, у якому митні органи спільно з діловими колами узгодили основні напрямки вдосконалення митної справи.

Не менш важливим фактором для вдосконалення митної системи України є автоматизація процедур митного оформлення товарів, тобто максимальне виключення «людського фактору» при здійсненні митних процедур (обліку, аналізу ризиків, відбору для пост-аудиту тощо), що має на меті значно зменшити корупційну складову в діяльності посадових осіб митниць.

Оновлення митної системи є комплексним та вкрай складним завданням, реалізація якого неможлива без системних законодавчих перетворень. Впровадження запропонованих ініціатив стане відображенням найкращого Європейського та світового досвіду в галузі митної справи та дозволить значною мірою інтегрувати положення Європейського права в національне законодавче поле [18, с. 157-158].

Основні напрямки реформування української митниці передбачають ряд комплексних завдань, зокрема, підвищення рівня довіри з боку бізнесу та впровадження громадського контролю за діяльністю митних органів. Одним з ключових стратегічних завдань визначено боротьбу з «сірим» та контрабандним імпортом товарів та їх подальшою реалізацією на внутрішньому ринку, що створить для бізнесу однакові умови та дозволить сконцентрувати зусилля митних органів на боротьбі з переміщенням через митний кордон України заборонених товарів (зброї, наркотиків тощо).

Будучи складовою загальнонаціональної стратегії соціально-економічного розвитку України, стратегія розвитку митної безпеки має на меті

створення умов для динамічного збалансованого розвитку митної служби та її структурних елементів, усунення основних загроз і подолання ризиків.

Політика забезпечення митної безпеки повинна бути спрямована на активізацію всього ресурсного потенціалу митних органів.

Стратегія митної служби має включати місію, що враховує зацікавлення всіх сторін; цілі, що відображають основні функції митної служби (забезпечення економічних інтересів України; наповнення державного бюджету; боротьба з контрабандою та порушеннями митних правил; контроль за якістю товарів, що потрапляють на український ринок; надання митних послуг зручно, швидко та прозоро) [16, с. 69-70].

Відсутність формалізованої стратегії митної служби України в умовах стрімкого розвитку сучасного світу зумовлює невваженість і незабезпеченість основ для ефективного виконання митною службою своїх завдань. Чіткість і переконаність у необхідності здійснюваних перетворень кожним працівником сприятиме ефективному досягненню поставлених цілей та вчасній модифікації напрямків діяльності. Використання у процесі модернізації митної служби України таких управлінських інструментів, як управління змінами та стратегічний ризик-менеджмент, дозволить ефективніше і швидше досягти намічених цілей та отримати очікувані результати з найменшими затратами.

Висновки

Розглянувши історію митної справи в Україні та її стан на сучасному етапі, можна зазначити, що митна справа завжди мала важливе значення для держави. Багатовікова історія становлення митних відносин в Україні свідчить про її невинну еволюцію та вдосконалення не тільки видів мита, а й різноманітних підходів до реалізації митної політики держави. Тривалий час цей підхід був надто жорстким із боку держави, але на сучасному етапі він змінюється в напрямку надання диспозитивності суб'єктам митних відносин та тенденції змін із врахуванням сучасних потреб суспільства. Умови формування митної політики в Україні завжди були складними. Війни, внутрішні суперечки за владу, розподіл територій – ось неповний перелік чинників, які гальмували розвиток та становлення митних відносин. Але, незважаючи на всі складні умови, митна справа в Україні рухалася в напрямку світових тенденцій митного регулювання. Звичайно, все це вимагає постійного вдосконалення митного законодавства відповідно до міжнародних стандартів.

Україна, як самостійний суб'єкт міжнародного права, застосовує положення окремих багатосторонніх міжнародних договорів. Діяльність із приєднання до них в галузі митної справи значно активізувалася із вступом до ВМО та СОТ. Це призвело до оновлення митного законодавства. У нині чинному митному законодавстві трансформовано положення цілої низки міжнародних договорів (угод), що виступають міжнародними стандартами у сфері митного регулювання. При цьому не всі міжнародні угоди вимагають від України відповідності національного законодавства міжнародним нормам.

Важливо розібратися, наскільки чинне законодавство у сфері митного регулювання відповідає пред'явленим міжнародним вимогам. Які існують проблеми та який обсяг роботи необхідно буде провести для досягнення необхідного результату.

Митна політика – різновид державної політики, а її головне функціональне завдання – це забезпечення захисту національних інтересів та

національної безпеки України в політичній, економічній, соціальній, екологічній та інших сферах. Вона базується на певних концептуальних засадах (базових національних інтересах та відповідних аспектах державної політики національної безпеки) і здійснюється через реалізацію відповідних доктрин, стратегій, концепцій і програм у різних сферах державної діяльності. У процесі проведення митної політики головною парадигмою мають виступати поняття національних митних інтересів та національної митної безпеки.

Митний кодекс України у ст. 5 фіксує конкретні методи реалізації митної політики, кожний з яких потребує поступового вдосконалення зусиллями органів державної влади всіх гілок у межах їхніх повноважень і компетенції.

Тенденції розвитку митної політики в Україні на найближчу перспективу такі: законодавче (у т. ч. через МК України) стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки України для створення нових робочих місць (2013–2032 рр.); створення повноцінного легального внутрішнього ринку та детінізації торгівлі через внесення змін у митне та податкове законодавство; подальший розвиток системи електронного документообігу у сфері митних відносин; посилення залежності митної політики держави через збільшення ступеня її інтегрованості у світові та регіональні економічні процеси (пошук компромісу між східним і західним вектором); активізація взаємодії митних органів із суб'єктами господарювання, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність; продовження налагодження ефективної взаємодії з митними службами суміжних держав та країн – найбільших торговельних партнерів України; робота, спрямована на підписання Об'єднавчої угоди України з Євросоюзом, звідси зміни в митній політиці в напрямку практичної реалізації ідеї мінімізації нетарифного обмеження (кількісного та якісного) й водночас захист національного товаровиробника митно-тарифними бар'єрами відповідно до правил СОТ.

Список використаних джерел

1. Митний Кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
2. Положення про Державну фіскальну службу України [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 р. № 236. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/cardnpd>
3. Про утворення Державної фіскальної служби [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 р. № 160. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/cardnpd>
4. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур (у зміненій редакції), редакція від 26.06.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_643
5. Актуальні питання теорії та практики митної справи : монографія; за заг. ред. І.Г. Бережнюка. – Хмельницький. : ПП Мельник А.А., 2013. – 428 с.
6. Бобрижна Г.В. Сучасні підходи до митного регулювання в контексті реалізації державної економічної політики / Г.В. Бобрижна // Актуальні проблеми реформування економіки України в умовах євроінтеграції : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. студентів та аспірантів 8-9 лют. 2012 р. – Чернівці : Вид-во Чернівецький торговельно-економічний інститут КНЕУ, 2012. – С. 22-24.
7. Додін Є. В. Систематизація митного законодавства сучасної України / Є. В. Додін // Митна справа. – 2012. – № 3. – С. 11–21
8. Калініченко А. І. Інкорпорація українського митного законодавства /А. І. Калініченко // Науковий вісник Херсон. держ. ун-ту. Серія «Юридичні науки». – 2015. – № 1. – Том 2. – С. 202–206.
9. Калініченко А. І. Сучасний стан Митного законодавства України /А. І. Калініченко // Право та інновації : наук.-практ. журн. / редкол.:Ю. Є. Атаманова та ін. – Х. : Право, 2014. – № 4(8) – С. 187–196.

10. Калініченко А. І. Шлях адаптації українського митного законодавства до світових стандартів / А. І. Калініченко // Юридичний наук. електрон. журнал : електрон. наук. видання. – 2015. – № 1. – С. 115–118
11. Комзюк В. Т. Поняття та загальна характеристика взаємодії митних органів з податковими та прикордонними органами А В. Т. Комзюк АА Форум права. – 536 с.
12. Мазур А. В. Система митних органів України /А. В. Мазур // Проблеми законності: Респ. міжвідом. наук.збірник. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2014.
13. Мазур А. В. Місце митного права в системі права: шлях до парадигми /А. В. Мазур, Д. В. Приймаченко // Митна справа. – 2012. – № 6. – С. 31–43
14. Омельченко А. В. Теоретичні питання митної політики та митного права /А. В. Омельченко // Митна справа. – 2012. – № 4. – С. 72–77
15. Разумей М. М. Митний кодекс України як нормативний інструмент управління зовнішньоторговельною безпекою держави / М. М. Разумей // Теорія та практика державногоуправління : збірник наукових праць. – Х. : ХарРІ НАДУ “Магістр”, 2013. – № 1 (40). –С. 506–513.
16. Разумей М. М. Захист електронної інформації в інформаційних системах митних органів / М. М. Разумей // Митна енциклопедія : в 2 т. / редкол. : І. Г. Бережнюк (відп. ред.) та ін. – Т. 1. – Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2013. – С. 280–281.
17. Федотова І. О. Роль і місце митного права у системі права України /І. О. Федотова // Митна справа. – 2012. – № 6. – С. 43–50.
18. Сучасні тенденції розвитку європейського оподаткування та новітня парадигма податкової політики в Україні : моногр. / С.І. Юрій, А.І. Крисоватий, Т.В. Кошук. – Тернопіль : ТНЕУ, 2010. – 292 с.
19. Шишка Р. Б. Митне право України: навчальний посбник / Р. Б. Шишка, В. В. Сергієчко. – Х.: Еспада, 2012.